

Opis zanimanja

Arheolog, Diplomirani arheolog (Archaeologist)

Opis posla:

Jedno od osnovnih čovekovih nastojanja jeste da sazna što više o svom poreklu, ali i da ostavi trag koji će pomoći da njegovo postojanje ostane zabeleženo i otrgnuto od zaborava. U tome mu pomaže posebna naučna disciplina koja se razvila u 18. veku pod nazivom arheologija. Arheolozi na temelju materijalnih ostataka proučavaju ljudsko društvo od prve pojave čoveka na Zemlji pa do srednjeg veka. Za spomenuto razdoblje ne postoje pisani dokumenti na temelju kojih bismo mogli otkriti kakav je bio život ljudi u davnim vremenima. Stoga arheolozi proučavanjem materijalnih ostataka, dakle građevina i predmeta koje je pokrila zemlja, otkrivaju kakav je bio svakodnevni

život ljudi u davnoj prošlosti.

Materijalni ostaci uključuju nepokretne arheološke spomenike, poput čitavih gradova, ili pak samo nekih njihovih delova, samostalnih građevina, cesta, mostova, vodovoda, groblja i slično. Pokretni arheološki spomenici jesu različiti alati i oružje, predmeti koji su se koristili u domaćinstvu ili u privredi, novac, keramika, nameštaj, obredni predmeti i tako dalje. Do ovakvih materijalnih ostataka nekadašnjih ljudskih zajednica arheolozi dolaze sistemskim iskopavanjem, pa je njihovo pronalaženje i obradba osnovni zadatak arheologa.

Arheološka se nalazišta uglavnom otkrivaju slučajno, naime, tako što netko na određenom lokalitetu naiđe na nepoznati predmet ili neki drugi ostatak, na primer, prilikom poljoprivrednih radova na polju. Na temelju količine i vrste pronađenih predmeta ili njihovih ostataka arheolog prosuđuje je li reč o važnom arheološkom nalazištu ili je pronađeni predmet na taj teren dospao slučajno. Vrlo se često arheološka nalazišta otkrivaju i prilikom iskopavanja terena za temelje novih građevina. No, osim ovakvih slučajnih nalaza, postoje i sistemski organizovane potrage za arheološkim nalazištima. Naime, na osnovu izgleda i određenih specifičnosti nekog terena može se zaključiti da li se radi o potencijalnom arheološkom nalazištu.

Kada se naiđe na arheološko nalazište, brigu o njegovu iskopavanju i zaštiti preuzima arheolog. Ovaj se deo arheologovog posla naziva terenski rad. Iskopavanje terena obavlja se vrlo pažljivo i polako, obično rukom i malim alatima, kako se grubim kopanjem ne bi oštetili vredni nalazi ili uništili važni tragovi. U tome arheologu obično pomažu studenti arheologije. Nalazište se posebno obeležava, određuje se i skicira njegov položaj, daje mu se naziv, određuje njegova veličina, navodi se gustoća nalaza pojedinih predmeta, odnosno, ako je reč o građevinama, njihovi se ostaci pomno mere i obrađuju. Sve ove podatke arheolog beleži u detaljni karton nalazišta.

Posao arheologa, osim skupljanja nađenih predmeta, uključuje i njihovo pažljivo čišćenje, pranje i lepljenje. Pronađene predmete arheolog treba zaštititi i restaurirati, odnosno zaštititi ih posebnim postupcima od propadanja, te ih sačuvati u pronađenom obliku. Osim toga, arheolog svaki nađeni predmet fotografiše i crta. Na temelju osobina pronađenih ostataka arheolog određuje i kom razdoblju pronađeni predmet pripada. Istorijska i materijalna objava nađenih predmeta takođe ulazi u arheologove radne zadatke. Na taj način arheologov rad na terenu ima i zaštitnu i naučnu funkciju.

Pronađeni arheološki nalazi čuvaju se u muzejima i arheološkim zbirkama. Ako radi kao kustos muzeja, arheolog je zadužen za čuvanje, konzerviranje i nadzor zbirke. Njegov je zadatak i popisivanje i opis predmeta zbirke te njihova priprema za izlaganje. Organizacija i postavljanje izložbe arheoloških nalaza takođe ulazi u krug zaduženja onih arheologa koji rade u muzeju. Osim u muzejima i zbirkama, arheolozi rade i u zavodima i institutima za zaštitu prirodne i kulturne baštine. Arheolozi mogu raditi i kao turistički vodiči, posebno ako putovanje uključuje posetu nekom arheološkom nalazištu ili je cilj putovanja zemlja koja obiluje takvim nalazištima.

Opis zanimanja

Arheolog, Diplomirani arheolog (Archaeologist)

Deo arheologa odlučuje se za naučnu karijeru. Ovi arheolozi obično rade u institutima i na fakultetima. Osim obrazovanja mladog arheološkog kadra, njihov posao uključuje i naučno-istraživački rad, odnosno sistemsko proučavanje i tumačenje pojedinih razdoblja ljudske istorije i kulture na osnovu materijalnih ostataka.

Radni uslovi:

Arheolozi u muzejima i institutima rade u prepodnevnoj smeni. Međutim, kako se znatni deo posla arheologa odvija na terenu, on može biti izložen i nepovoljnim vremenskim uslovima (visokim temperaturama, hladnoći ili vlazi). Zato među arheolozima nisu retke profesionalne bolesti reumatskog tipa. Na terenu nema tačno određenog radnog vremena, iskopavanja se obavljaju obično celi dan, posebno onda ako se zahteva brza arheološka obradba terena zbog, na primer, toga što na tom lokalitetu počinje izgradnja nekog novog objekta.

Arheolog je u svome poslu obrade materijalnih nalaza uglavnom samostalan. Međutim, ponekad može naići na nerazumevanje od strane drugih, na primer građevinara, koji - ne razumevajući vrednost ili važnost ostataka na koje nailaze prilikom iskopavanja terena - o nalazu ne obaveste lokalni muzej ili požuruju arheološka ispitivanja, želeći što pre obaviti pripremu terena za gradnju novog objekta. Suočavanje s manjkom vremena je, stoga, sastavni deo arheologova posla.

Poželjne kvalifikacije i osobine:

Arheolog treba imati dobro razvijenu sposobnost zaključivanja, uz brzo i lako uočavanje detalja. Sposobnost snalaženja u prostoru i predočavanja prostornih odnosa, kao i sposobnost crtanja, takođe su važne arheolozima. Poželjne su osobine strpljivost i ustrajnost u radu. Za arheologa je važna i dobro razvijena sposobnost usmenog i pismenog izražavanja.

Po završetku studija arheologije, stiče se naziv diplomiranog arheologa. Arheolozi svoja znanja mogu dalje produbiti upisom na postdiplomske studije. Naučni rad i akademska karijera podrazumevaju sticanje doktorata iz arheologije.

Osposobljavanje i zapošljavanje:

Za zaposlenje u ovoj oblasti potrebno je završiti studije arheologije. Kod nas je arheologija još uvek slabo razvijena stoga je i potražnja za ovim stručnjacima, za sada, generalno mala.